

Όσο με θάβουνε, εγώ θα φυτρώνω

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΜΑΣ

Μηνιαία ηλεκτρονική έκδοση του Πανελληνίου Σωματίου Θεάτρου Σκιών
Περίοδος Γ' Τεύχος 76 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ

**Η κοπή της πίτας
9 Ιανουαρίου
ώρα 7 μ.μ.**

Κοινή συνεδρίαση

Την Πέμπτη 12 Δεκέμβρη, πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, με το νεοεκλεγμένο Καλλιτεχνικό Συμβούλιο της Εθνικής Σκηνής Θεάτρου Σκιών και με επικεφαλής τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή Ηλία Καρελλά. Συζητήθηκαν οι πολιτιστικές δράσεις του Σωματείου μας για το 2014, σύμφωνα με τις αποφάσεις της πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης.

Η κοπή της πίτας

Η κοπή της πίτας του Σωματείου, για το νέο έτος 2014, θα γίνει την Πέμπτη 9 Γενάρη 2014 και ώρα 7 μ.μ., στα γραφεία του Σωματείου μας, Τζορτζ 6, 4ος όροφος.

Λόγω εορτών, το εργαστήριο του Ιανουαρίου ΑΝΑΒΑΛΛΕΤΑΙ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΜΑΣ

Μηνιαία ηλεκτρονική έκδοση του Πανελληνίου Σωματείου Θεάτρου Σκιών
Τζορτζ 6 Αθήνα 106 77 Τεύχος 76 Ιανουάριος 2014
Εξώφυλλο: Γιάννης Χατζής, Διόρθωση κειμένων: Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Πάνος Β. Καπετανίδης Τηλέφωνο: 210 46 16 664

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Λογότυπο: Αλέξανδρος Αλιμπέρτης

ΕΚΘΕΣΗ

Έκθεση με φιγούρες, σκηνικά, ρεκλάμες και άλλα εργαλεία του Θεάτρου Σκιών, θα πραγματοποιηθεί, από 31 Μάρτη με αρχές 6 Απρίλη 2014, στην Αθήνα, στον εκθεσιακό χώρο του Ομίλου UNESCO Πειραιώς και νήσων (Πειραιώς 73).

Η έκθεση θα είναι αφιερωμένη στον εορτασμό της 28ης Μαρτίου – «Παγκόσμια μέρα Θεάτρου Σκιών».

Εκτός από μέρος του ιστορικού αρχείου του Σωματείου, θα μπορούν να εκθέσουν και μέλη του Σωματείου μας, από 4 φιγούρες ο καθένας, με την προϋπόθεση να παρευρίσκονται, τόσο στο στήσιμο της έκθεσης (Κυριακή 30 Μάρτη), όσο και στο ξεστήσιμο.

Επίσης, φίλοι του Σωματείου μας μπορούν να εκθέσουν και φιγούρες και εργαλεία από συλλογές που έχουν στην κατοχή τους, από караγκιοζοπαίχτες που δεν είναι πια στη ζωή. Δηλώσεις συμμετοχής στα μέλη του Δ.Σ. και στο νέο Καλλιτεχνικό Διευθυντή της Εθνικής σκηνής Θεάτρου Σκιών, Ηλία Καρελλά, μέχρι **28 Φλεβάρη 2014**.

**Από την έκθεση
στο Κερατσίνι,
το 2004**

«ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΕΝΟΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗ»

Νουβέλα βραβευθείσα από την «Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών»
του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

ΙΑ) «Διαδοχή μέσω Λαμίας»

Λίγο προτού γυριστεί ο κινηματογραφικός «Θεόφιλος», είχα ήδη εγκατασταθεί βορειότερα των Αθηνών, στην πόλη της Λαμίας, κάνοντας συχνά τη διαδρομή πάνω-κάτω. Οι αιτίες πολλές. Η πιο σημαντική, ίσως, ήταν η ανάγκη μου για περισυλλογή, ηρεμία και συγγραφή. Είχα, ήδη, πάρει τη σύνταξή μου. Είχα, πλέον, και πολύ ελεύθερο χρόνο, ενώ έδινα, συχνά, και παραστάσεις στην ευρύτερη περιοχή. Ο έντονα επαναστατικός και ανατρεπτικός ρόλος του ξυπόλυτου απέναντι στην εξουσία παρέμενε, πάντοτε, η σταθερά κωμική και αυτοσαρκαστική συνισταμένη μου:

- Πατσά μου, τι θα κάνουμε, τελικά, με τη χήνα του Μπέη;
- Θα του πεις ότι, σύμφωνα με το κοράνι, η χήνα πέταξε!
- Και μετά;
- Μετά, θα τη φέρεις σε μένα να τη φάω εγώ!
- Και το αρνί του Μπαρμπαγιώργου;
- Θα του πεις κάτι παρόμοιο και θα μου το φέρεις πάλι σε μένα!
- Και τις λαδερές κολοκυθοπατάτες του Νιόνιου;
- Αυτές να τις φας εσύ!
- Α! Ωραίος είσαι, πατσά μου! Εγώ, δηλαδή, θα είμαι ο νηστήσιμος.

Είναι σαφές ότι ο Καραγκιόζης είναι η προέκταση και η ανάσα του εκάστοτε καραγκιοζοπαίχτη.

Ο τελευταίος, αν το θέλει, παρουσιάζει τον Καραγκιόζη του ακόμα και κατώτερο των προσδοκιών του, δηλαδή σαν απατεώνα ή αισχρό ή και τα δύο μαζί. Όλα αυτά, όμως, λειτουργούν ως εξαιρέσεις. Ο σωστός καραγκιοζοπαίχτης ως σωστός καλλιτέχνης, πρέπει πάντοτε να αντιτίθεται στο οποιοδήποτε σύστημα και καθεστώς, ως ένας επαναστάτης και υπέρ των εκάστοτε καταπιεσμένων της κοινωνίας, διότι όσο θα υπάρχουν καταπιεσμένοι, τόσο θα υπάρχει κι ο Καραγκιόζης. Με τέτοια μυαλά, θεωρώ πιθανό να με κρεμούσαν ακόμα και στην πόλη της Μόσχας, εμένα τον ομοϊδέατή τους, ως αιρετικό. Το ίδιο δεν συνέβαινε, όμως, και δω; Το επί χρόνια καθεστώς πάντοτε με έβλεπε σαν επικίνδυνο εχθρό του έθνους, ενώ οι δήθεν δικοί μου με θεωρούσανε πλανεμένο. Το μεγάλο κακό, όμως, φρονώ ότι θα φανεί σε λίγες δεκαετίες, μετά από τα χρόνια της πλαστής ευημερίας. Αν θα υπάρχει, ακόμα, η Ελλάδα τότε...

Προβλέπω ότι, σύντομα, τη χώρα θα την έχουν κατασπαράξει τα δάνεια της ευρωπαϊκής οικογένειας, στην οποία ενταχθήκαμε, δήθεν, για

πιο καλά και η οποία, επίσης, μας δίνει δώρα, για να μας τα ζητήσει μετά διπλά και τριδίπλα, ώσπου να γίνουμε ευρωπαϊκό προτεκτοράτο. Αυτά τα καταγγέλλουμε και μας χλευάζουν, θεωρώντας μας ως ξένο σώμα, διότι όλα αυτά τα προβλέπουμε ως ανέστιοι πολίτες ενός προσωρινού κόσμου:

- Πήγαινε, γρήγορα, και κρύψε τον τραυματία Μελισσόβα στο Ιερό!

- Είναι σωστό να τον κρύψουμε; Αυτός είναι Τούρκος!

- Είναι πλάσμα του Υψίστου! Εμπρός! Πήγαινε και μην μιλάς!

Η Λαμία, ιδεολογικώς, με έφερε κοντά σε επαναστατικές φύσεις, που τόσο με είχαν συναρπάσει. Όχι μόνο στον Αθανάσιο Διάκο, αλλά και στον Άρη. Θυμόμουν, τότε, στην Αντίσταση, που τραγουδούσαμε όλοι μαζί ότι «το ΕΑΜ μάς έσωσε από την πείνα, θα μας σώσει και από τη σκλαβιά». Κι από κοντά, ο Γοργοπόταμος στην Αλαμάνια δίνει περήφανο χαιρετισμό. Ο Διάκος, ωστόσο, έχει δίπλα του και έναν κακομούτσουνο καντηλανάφτη, ο οποίος, παρά το... χιούμορ του,

πεινάει απερίγραπτα:

- *Καραγκιόζη! Περνάμε δύσκολες ώρες! Κι εσύ λες ότι πεινάς;*

- *Καλή η θρησκεία μας, Διάκο, αλλά δεν την αντέχω τόση νηστεία!*

- *Ξέρεις, όμως, ότι μέσα στο λάδι από το καντήλι...*

- *Τι συνέβη μέσα στο λάδι από το καντήλι;*

- *Μέσα στο λάδι από το καντήλι, βρήκα...*

ψίχουλα!

- *Ψίχουλα; Πώς μου ξέφυγαν εμένα;*

Από την άλλη, ήταν και η εποχή της τηλεοπτικής αποβλάκωσης. Ο κινηματογράφος έπαθε αυτό ακριβώς που είχε κάνει και ο ίδιος πιο παλιά στην τέχνη του Θεάτρου Σκιών. Έχασε δηλαδή την αίγλη του από έναν πολύ πιο ισχυρό, προσωρινά έστω, αντίπαλο. Η τηλεόραση έδωσε, όμως, τη χαριστική βολή και στον Καραγκιόζη. Όχι, απλώς, διότι εξαφάνισε τα μόνιμα θέατρα, οριστικά και αμετάκλητα. Αλλά, ιδίως, διότι διέδωσε ένα είδος τηλεοπτικού Καραγκιόζη, βάζοντάς τον μέσα σε κάθε σπίτι. Και θα μου πείτε: Είναι τόσο κακή αυτή η διάδοση; Σε τελική ανάλυση ναι, διότι ο Καραγκιόζης είναι ζωντανό και λαϊκό θέαμα που δεν έχει σχέση με την κονσέρβα και με τα κινούμενα σχέδια. Πολλοί, πάντως, επέμεναν ότι ο Καραγκιόζης σώθηκε από τον αφανισμό, χάρη και στην τηλεόραση...

Την ίδια ώρα, οι παλιοί καραγκιοζοπαίχτες εγκατέλειπαν αυτό το επάγγελμα και το **ιστορικό μας Σωματείο** ήταν έτοιμο να παραδώσει τη σφραγίδα του στο Πρωτοδικείο και να κλείσει οριστικά. Όμως, τελικά, τον Καραγκιόζη μας ποιος θα τον έσωζε, αν δεν κατάφερνα να κάνω, εγώ ο ίδιος, τον αγώνα μου και να βγάλω μαθητές; Μαθητές που όχι μόνο θα παίζουν (κάτι που εξυπακούεται ότι το κάνουν και άλλοι), αλλά και που θα διαδίδουν, ταυτόχρονα, τις θεωρητικές μου αναζητήσεις, δηλαδή την επαναστατική φιλοσοφία της τέχνης μας. Και να που από μια ευτυχή συγκυρία της μοίρας, όλα αυτά έγιναν όχι μέσα στην πολύβουη αθηναϊκή χαβούζα, αλλά μέσα στην καθαρή επαρχιακή ηρεμία. Μακρά μαθητεία ξεκίνησε επί πολλά έτη. Θεωρία και πράξη, παράδοση και ανανέωση. Και όλα αυτά, με έναν τρομερό ενθουσιασμό για τη μεταλαμπάδευση των γνώσεων **από γενιά σε γενιά**, για το πέρασμα

της

σκυτάλης από χέρι σε χέρι και για την ανάλαφρη μετάδοση της προφορικής παράδοσης από στόμα σε στόμα, σαν ανάσα που ενώνει τους αιώνες, μέσα στην εχθρική εποχή του ανελέητου και «σκληρού» γραπτού πολιτισμού του σήμερα!

Όλα αυτά με κάνανε να ξαλαφρώνω, γιατί ένιωθα ότι είχα φτάσει στα στερνά μου, μολονότι δεν είχα πατήσει ακόμα τα εβδομήντα. Οι κακουχίες από τον πόλεμο εναντίον των εξωτερικών και των εσωτερικών εχθρών, μαζί με τον εγκλεισμό μου σε κρατητήρια και μπουντρούμια επί χούντας, που θέλω να τα ξεχάσω, οπότε δεν θέλω να τα θυμίζω, όλα αυτά βάραιναν κάθε προσπάθειά μου, για να γιάνω. Στόχος ζωής έγινε πια το να προλάβω να εκδώσω το βιβλίο μου, με το απόσταγμα των γνώσεων που είχα από τον Καραγκιόζη μας και να προλάβω να το δω εκτυπωμένο, πριν με προλάβει ο Χάρος, όπως πρόλαβε δυστυχώς και τον Μιχόπουλο, πριν αυτός προλάβει να δει όλα όσα ετοίμαζε στα στερνά του. Ο ίσκιος μου, όμως, έκανε τις πρώτες του απουσίες στο «στέκι» και μια νόσος με κατέτρωγε και ένιωθα να με διαβρώνει σαν την υγρασία. Πρόλαβα, όμως, να γυρίσω τον Κατσαντώνη μου και να δώσω το ύστατο και καλύτερο ρέκβιεμ της καριέρας μου, ως ο πιο τρανός ήρωας του μπερντέ, έστω και διά της πλαγίας κινηματογραφικής οδού: «Εγώ παίζω και χωρίς πανί», ως ένας ζωντανός Κατσαντώνης, ζώντας το ζωντανό όνειρο μιας ζωής...

Πολλοί με ρωτούσαν και για τις τελευταίες εκκρεμότητες που είχα, σχετικά με τα θεία. Τις πύλες του ανεξερεύνητου θα διαπερνούσα. Κατά πόσο, λοιπόν, είχα προετοιμαστεί για το πέρασμα αυτό; Κάποτε, δήλωνα άθεος, λόγω πολιτικής ιδεολογίας και φιλοσοφικής στάσης. Κάποτε, οι φίλοι μου με παρότρυναν να μελετήσω τις Γραφές μας, για να μπορέσω, ως μορφωμένος, να αποστομώνω πιο εύκολα τους ένθεους επικριτές μας. Νέο μπούμερανγκ! Τις έμαθα απέξω και δεν τις αποχωρίστηκα ποτέ μου!

Στο επόμενο τεύχος: IB)

«Ο Καραγκιόζης μας, κατά τη νέα χιλιετία»

Ο φτωχός γίνεται φτωχότερος

3.500.000 ευρώ αυξήθηκαν, από πέρυσι, οι δαπάνες που αφορούν σε έξοδα μετακίνησης, αναλώσιμα και εξοπλισμό γραφείου

Η κυβέρνηση «επενδύει» στο **θάνατο του πολιτισμού** - με συρρίκνωση όλων των κονδυλίων που αφορούν μουσεία, πολιτιστικούς φορείς, μέχρι και τα συγχρηματοδοτούμενα έργα με την Ε.Ε., με ό,τι αυτό συνεπάγεται για έναν ολόκληρο κόσμο που περιμένει να αναπτύξει κάποια δράση στον τομέα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς ή στο σύγχρονο πολιτισμό.

Τα νούμερα είναι απογοητευτικά, γιατί δείχνουν πως, για τέταρτη συνεχή χρονιά, ο πολιτισμός μπαίνει στην κατάνυξη. Και πώς θα μπορούσε να εξαιρεθεί από τη βαθιά ύφεση που βιώνει στο πετσί του ο ελληνικός λαός; Τα νούμερα, ωστόσο, είναι ενδεικτικά και της σημασίας που δίνει η κυβέρνηση, σε ένα προϊόν κατ'εξοχήν ανταγωνιστικό και προσοδοφόρο, όπως είναι ο ελληνικός πολιτισμός.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού που ψηφίστηκε από τη Βουλή, ο Πολιτισμός και ο Αθλητισμός μαζί πρέπει να τα βγάλουν πέρα με **8,4% (21.832.982 ευρώ) λιγότερα από το 2013**, που θα μείνει στα χρονικά ως μία από τις χειρότερες χρονιές για τη δύσμοιρη «βαριά βιομηχανία» μας, όπως αποκαλούν τον πολιτισμό όλοι οι υπουργοί μετά την **Μελίνα Μερκούρη**.

Και να σκεφθεί κανείς πως το 2013, είχαν προϋπολογιστεί 1.0760.714 ευρώ λιγότερα από το 2012, αφήνοντας πολλές υπηρεσίες του Υπουργείου χωρίς κονδύλια για τα λειτουργικά τους έξοδα (ενοίκια, φως, νερό, τηλέφωνο), ενώ δεν είχαν να αγοράσουν ούτε χαρτί τουαλέτας, όπως έλεγαν οι υπάλληλοι χαρακτηριστικά.

53.000.000 ευρώ λιγότερα

Η μείωση των κονδυλίων, για το 2014, γίνεται ακόμη μεγαλύτερη, αν υπολογίσει κανείς και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, όπου Πολιτισμός και Αθλητισμός μαζί θα λάβουν **53.000.000 ευρώ λιγότερα από το 2013**.

«Ο προϋπολογισμός του 2014, που προτείνεται από την κυβέρνηση και που δεν πρόκειται να τηρηθεί, είναι ο χειρότερος προϋπολογισμός για τον Πολιτισμό των τελευταίων ετών και αποτελεί σταθερά το χειρότερο προϋπολογισμό για τον Πολιτισμό, σαν ποσοστό επί του ΑΕΠ, σε ολόκληρη την Ευρώπη», σύμφωνα με τον Τομέα Πολιτισμού του ΣΥΡΙΖΑ. Αναφέρουν, συγκεκριμένα, ότι ο **Πολιτισμός λαμβάνει το 0,13% επί του ΑΕΠ**, έναντι του 0,14% που ήταν πέρυσι.

«Στα παραπάνω, που βέβαια φέρνουν σε εξαιρετικά δεινή θέση τον Πολιτισμό της χώρας μας, πρέπει να προστεθεί και η πώληση σε ιδιώτες του **ΟΠΑΠ**, ο οποίος, μέσω χορηγιών, έστω και με αδιαφανή κριτήρια, κατόρθωνε και έκλεινε κάποιες τρύπες που πλέον θα μένουν ανοιχτές».

Εξετάζοντας, δε, τα επιμέρους ποσά, παρατηρεί κανείς ότι έχει πέσει «μαχαίρι» στις πιστώσεις, που αφορούν σε αποδοχές και συντάξεις, κάτι που αντανακλά την ειλημμένη απόφαση της κυβέρνησης να «σπρώξει» σε διαθεσιμότητα 155 υπαλλήλους από το υποστελεχωμένο αυτό Υπουργείο.

Μειώνεται και το κονδύλι που αφορά υπερωριακή εργασία, που σημαίνει ότι θα φορτώσουν τη δαπάνη στο ήδη υπερχρεωμένο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, ενώ θα περιοριστεί και ο αριθμός των συμβασιούχων, οι οποίοι αναμένεται να αντικατασταθούν από εκείνους που θα προσφέρουν κοινωνική εργασία.

«Ξαφνικοί θάνατοι»

Κι ενώ η μείωση επεκτείνεται ακόμη και στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΕΣΠΑ, όπως θα δείτε παρακάτω, οι πίνακες δείχνουν αύξηση σε βάθος διетίας στις καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες των υπηρεσιών του Υπουργείου.

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε έξοδα μετακίνησης, αναλώσιμα και εξοπλισμό γραφείου. Δαπάνη που αυξήθηκε πέρυσι (περίπου 14.000.000 ευρώ), ενώ για φέτος είναι επιπλέον 3.500.000 ευρώ.

Ψαλίδι αναμένεται και στις λεγόμενες «μεταβιβαστικές πληρωμές», στις οποίες περιλαμβάνονται τακτικές επιχορηγήσεις σε βιβλιοθήκες, μουσεία, θέατρα και σε όλους τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου.

Πέρα από την οικονομική συρρίκνωση όλων των παραπάνω φορέων, δεν αποκλείεται να δούμε και «ξαφνικούς θανάτους» νομικών προσώπων ή φορέων του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Το κακό είναι ότι η συρρίκνωση των διαθέσιμων κονδυλίων για τον Πολιτισμό συμπαρασύρει και τα συγχρηματοδοτούμενα έργα, καθώς φαίνεται να μειώνεται, στον τομέα των Δημοσίων Επενδύσεων, το ποσοστό εθνικής συμμετοχής, σε έργα ενταγμένα σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι από το σύνολο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, δηλαδή από 6.650.000.000 ευρώ, το ΥΠ.ΠΟ.Α. θα λάβει 109.725.000 ευρώ (δηλαδή το 1,65%), εκ των οποίων τα 60 εκατ. θα καλύψουν τις τακτικές δαπάνες του.

Τι απομένει για να ασκήσει πολιτιστική πολιτική και, πολύ περισσότερο, να αναπτύξει πολιτιστική διπλωματία, την οποία ευαγγελίζεται, εσχάτως, ο Πάνος Παναγιωτόπουλος;

«Στην πραγματικότητα, ο πολιτισμός αντιμετωπίζεται από την κυβέρνηση, όχι ως βαριά βιομηχανία της χώρας, που μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά ως βάρος και υποχρέωση της Πολιτείας», συμπεραίνει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Από την Ελευθεροτυπία, Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου 2013

Προϋπολογισμός υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

	2014	2013	2012	ΜΕΙΩΣΗ 2014-2013	ΜΕΙΩΣΗ 2014-2012
▶ Αποδοχές και συντάξεις	150.146.000	155.676.954	165.892.736	-3,55%	-10,5%
▶ Καταναλωτικές και σύνφτες δαπάνες	37.800.000	34.162.241	20.605.154	+9,69%	+45%
▶ Μεταβιβαστικές πληρωμές	44.664.000	64.328.807	71.110.059	-30,6%	-37%
▶ Προϋπολογισμός ΥΠ.ΠΟ.Α.	298.000.000	334.850.635	347.776.022	-11%	-14,3%
▶ Προϋπολογισμός Υπηρεσιών Πολιτισμού	237.238.000	259.070.982	260.141.696	-8,4%	-9,65%
▶ Προϋπολογισμός Γεν. Γραμματείας Αθλητισμού	60.712.000	75.546.653	87.613.254	-13,2%	-30,7%
▶ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	112.000.000	148.000.000	115.000.000	36.000.000	-3.000.000

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	2013				2014			
	Εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων				Προϋπολογισμός			
	Συγχρηματο- δοτούμενες δράσεις	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή	Συγχρηματο- δοτούμενες δράσεις	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή
	118	80	148	2,23%	82	30	112	1,65%

Των Άρη Μηλιώνη και Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

«Ο ΛΑΪΚΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΑΜΟΥΛΙΑΣ» ΙΙΙ

«Συνεργασίες με φίρμες και επί μακρόν»

Τραγουδιστές, με τους οποίους συνεργάστηκα επί μακρόν, ήταν οι Βερραίοι: η Ευγενία, ο Γιώργος, ο Νίκος, ο Σπύρος, ο Γιάννης και ο Κώστας ο Βέρρας. Επίσης, ήταν ο Βρεττός ο Παναγιώτης, με τον οποίο συνεργαζόμουν μέχρι και τελευταία, τον πήγαινα πολλές φορές και στο χωριό μου και ήτανε πολύ-πολύ αρεστός. Τραγουδάγε, με τον τρόπο που τραγουδάει ο Καρναβάς και με τον τρόπο που τραγουδάει ο Γιάννης ο Κωνσταντίνου. Εξακολουθεί, ακόμα και τώρα στα γεράματα, να είναι καλός. Συνεργάστηκα και με τραγουδιστές φίρμες, όπως ήταν: ο Τάκης ο Καρναβάς, ο Στάθης ο Κάβουρας, ο Γιάννης ο Κωνσταντίνου, ο Δημήτρης ο Ζάχος, ο Αλέκος ο Κιτσάκης και ο Νίκος ο Σαραγούδας, με τον οποίο έλαχε να συνεργαστώ δυο φορές, στην περιφέρεια Αιγίου, στην Ροδοδάφνη, κάτω προς τη θάλασσα σε ένα μέρος, και ο οποίος ήταν καλός και μάλιστα τραγουδάγε με εκείνο το στυλ, το οποίο άρεσε πολύ σε ορισμένες περιφέρειες, αλλά όχι παντού. Δεν έπιασε πολύ εδώ, δεν τράβαγε πολύ κόσμο στα μέρη μας και έτσι δεν είχαμε πολλές επαφές. Ακόμη, συνεργάστηκα με γυναίκες φίρμες, όπως ήταν: η Τασία η Βέρρα, η Φιλιώ η Πυργάκη, η Σοφία η Κολλητήρη και η Αλέκα η Φραγκούλη. Αξίζει να αναφέρω και τα πρώτα κλαρίνα, με τα οποία συνεργάστηκα: τον Ανδρέα τον Κούφη, τον Νίκο τον Καλτσά, τον Άγγελο τον Βέρρα, τον Δημήτρη τον Χαραλαμπίοπουλο, τον Νίκο τον Χαντζή, τον Πάνο τον Καραγιάννη, ο οποίος ήταν ένα καλό και ταχύτατο κλαρίνο, τον Πάνο τον Κοκκώνη, τον Παναγιώτη τον Μπέκο, τον Γιώργο τον Μπέκο, τον Χαράλαμπο τον Μπέκο και τον Γιώργο τον Θεοδωρόπουλο. Υπήρχαν, όμως, και μουσικοί φίρμες στο κλαρίνο, με τους οποίους συνεργάστηκα, όπως: ο Βασίλης ο Σαλέας, ο Θανάσης ο Χαληγιάννης, ο Μάκης ο Μπέκος, ο Βασίλης ο Σούκας, ο Ευάγγελος ο Σούκας, ο Βαγγέλης ο Σταμούλης και ο Κώστας ο Αριστόπουλος.

Ο Βασίλης ο Σούκας ήταν πολύ σπουδαίος και στο τσίμπαλο, αλλά και σε άλλα όργανα. Δεν έκανε, όμως, το μεγάλο όνομα που έκανε ο Αριστείδης ο Μόσχος, ο κορυφαίος στο σαντούρι. Όταν ήμουν, μαζί με την Τασία την Βέρρα στο Πεντάλοφο, είχε έρθει να μας ακούσει, αν και αδιάθετος τότε, ο Αρίστος. Επίσης,

Ο Άρης Μηλιώνης

Ο Γιώργος Τζαμούλιας

να πω ότι ο Κώστας ο Πρέτζας έπαιζε τρομερή κιθάρα, αλλά τον χάσαμε νωρίς. Πέθανε στην Αγγλία. Έκανε πολλά σόλα. Μία ορχήστρα μοναχός του. Είχε βάλει κάτι πετάλια πάνω. Δούλεψε με Ινδούς, δούλεψε με Τούρκους, δούλεψε με χίλιους δύο. Τον ακούγανε μέχρι και στην Αμερική. Τόσο πολύ δυνατός. Και όταν τον άκουσε ο Γιώργος ο Κόρος, τρόμαξε να μπει στο πνεύμα που έπαιζε ο Πρέτζας. Ο δε Κόρος έλεγε ότι αν το ακούσει μια φορά το τραγούδι, δεν χρειάζεται να το ακούσει δεύτερη! Τρομερό ταλέντο! Σπουδαίο βιολί!

«Με τους Βερραίους: Εννιά Βερραίοι, και οι εννέα, μουσικοί»

Για πολλά χρόνια, μέχρι και τελευταία ακόμα, συνεργάστηκα με τους Βερραίους, τέσσερα αδέρφια και μια κοπελιά, την Ευγενία, από τη δεκαετία του 1960 και εξής. Ήμασταν μόνιμοι για αρκετά χρόνια. Επειδή εμένα με ένοιαζε να βρω δουλειά και την κυνηγούσα τη δουλειά, αυτοί με έψαχναν και με ήθελαν. Με προτιμούσαν, γιατί τους έδιναν ψωμί και δεν ήμουν άκαρπο δέντρο. Έκλεινα δουλειές μαζί τους, σαν συγκρότημα. Στους γάμους, πήγαινα με τον Γιώργο τον Βέρρα. Θυμάμαι ότι ο Γιώργος ήταν ένας από τους πιο καλούς δημοτικούς τραγουδιστές. Δεν ξεκίναγε ποτέ να τραγουδήσει, αν δεν έλεγε ένα κλέφτικο στην αρχή. Άλλοι τραγουδιστές πήγαιναν να τη βγάλουν με τσιφτετέλια και τέτοια. Ο Γιώργος, όμως, ήταν ο γνήσιος δημοτικός τραγουδιστής: «Καλώς ορίστε, φίλοι μου!», λέγαμε στο γάμο, για παράδειγμα. Ποιο νέο παιδί ξέρει να πάει σε γάμο και να πει το τραγούδι αυτό; Ή να πει τραγούδια, όπως η «Θεωνίτσα», που έλεγε η αδερφή του, η Τασία; Τρομερά κλέφτικα έλεγε η Τασία. Δηλαδή, ο κάθε άνθρωπος, από αυτούς που πήρανε το μεγάλο όνομα, δεν το πήρε τυχαία. Πολλοί κάνουν το λάθος και απορούν για το πώς παίρνει κάποιος το όνομα. Για να το πάρει, όμως, κάποιος αυτό το όνομα, κάτι έχει αυτός ο άνθρωπος. Κάτι αξίζει. Κάτι ξεχωριστό! Δεν παίρνεται το όνομα έτσι, διότι οι κριτικοί είναι πολλοί.

«Οργανώνοντας τις συνεργασίες...»

Εκτός, όμως, από τους Βερραίους, δούλεψα και με πολλές φίρμες, με ονόματα που λέμε, αλλά όχι σαν μόνιμος. Με καλούσε, π.χ., κάποιος για ένα γάμο και μου ζητούσε και κάποιον συγκεκριμένο, για κλαρίνο ή τραγούδι, εκτός από το συγκρότημα. Ήθελαν, για παράδειγμα, την Τασία την Βέρρα ή την Φιλιά την Πυργάκη. Έτσι λοιπόν, γινόταν η συνεργασία με τις φίρμες και αν έβρισκες τις φίρμες ελεύθερες, ερχόσαντε. Ήταν μια συνεργασία όχι μόνιμη. Τους παρακαλάγαμε και αν δεν τους βρίσκαμε εύκαιρους, λέγαμε: «Δεν βρήκα τον Σαλέα ελεύθερο. Βρήκα εύκαιρο τον τάδε. Είσαι;» και αν συμφωνούσε, ερχόταν. Με τις φίρμες, δηλαδή, δεν σε έπαιρνε κανένας για μόνιμο. Εγώ έκανα το γενικό κουμάντο και είχα και τηλέφωνο σταθερό, το παλιό μου τηλέφωνο στο σπίτι. Το παράπονό μου ήταν από τους μουσικούς, ότι ποτέ δεν μου έδιναν κάτι, για τα έξοδα του τηλεφώνου που χρησιμοποιούσα. Ποτέ δεν είπαν: «Ρε Γιώργο, έχεις κάνει κάποια έξοδα! Πάρε και εσύ ένα πενηντάρι». Όμως, εγώ έκανα και κάτι άλλο. Ερχόταν σε μένα κάποιος, για να μου δώσει μια δουλειά, και εγώ τον κέρναγα μέσα στην παρέα. Μέσα στην παρέα αυτή, μπορεί να ήταν και κάποιος άλλος. Έτσι, έπαιρνα δουλειές. Μου είχαν, όμως, και απόλυτη εμπιστοσύνη, γιατί ποτέ δεν τους γέλαγα. Τότε, δεν μας βάζανε ούτε τα έξοδα, για να πάμε, ούτε μας πλήρωναν, με προκαταβολή, από νωρίς. Κλείναμε συμφωνία, στέλναμε και

διαφημίσεις και πηγαίναμε, ξέροντας ότι θα βγάζαμε καλό μεροκάματο. Σήμερα, όμως, έχουν φύγει από τη ζωή οι περισσότεροι από αυτούς που γλένταγαν με το δημοτικό. Έχει μείνει η νεολαία, τώρα, που δεν το ξέρει το δημοτικό. Έτσι, μας λέει κάποιος σύλλογος να πάμε και να μας πληρώσει αυτός. Όμως, αυτό είναι μεγάλο πρόβλημα, καθώς και εμείς δεν ωφελούμαστε. Ήταν καλύτερο να πλήρωνε, ακόμα, ο κόσμος ελεύθερα. Αλλά δεν το δέχονται πια αυτό!

«Με τον Δημήτρη τον Ζάχο και τον Αλέκο τον Τζέμο»

Ο Δημήτρης ο Ζάχος είχε γίνει ένα μεγάλο και τεράστιο όνομα. Δούλευε, πολλές φορές, με τον Γιάννη τον Βασιλόπουλο, στο Ξηρόμερο και δεξιά και αριστερά. Αυτός ο άνθρωπος, ο Ζάχος δηλαδή, εκτός από τραγουδιστής, είχε παίξει και σε πολλές ελληνικές ταινίες, στις οποίες είχε τραγουδήσει και το «Μια βοσκοπούλα αγάπησα». Η Βοσκοπούλα, με τον συγχωρεμένο τον Σαλέα, από εκεί είχε αρχίσει να φουντώνει και να γίνεται γνωστή. Ο Ζάχος δεν τραγουδάγε τόσο πολύ τα τραγούδια της Ρούμελης, όπως ο Καρναβάς ή ο Κωνσταντίνου, αλλά είχε έναν τρόπο να τον θέλει ο κόσμος. Έπιανε φιλία και ήταν αρεστός στον κόσμο. Ήταν αεράτος, με λίγα λόγια. Αυτό είναι ταλέντο! Δεν το έχει ο καθένας! Εγώ, με τον Ζάχο, συνεργάστηκα κάποιες φορές, π.χ., στην Κορινθία, τώρα τελευταία που ήταν γέρος, αλλά καλός, αν και δυσκολευόταν ο άνθρωπος να τραγουδήσει, γιατί του κοβόταν η ανάσα. Όταν μεγαλώσει κάποιος, δεν έχει την αντοχή να βγάλει τον αέρα. Στην Αιτωλοακαρνανία, ποτέ με τον Ζάχο. Τον φέρναμε, όμως, τακτικά, με τους Βερραίους, κάθε χρόνο, στον Ψαθόπυργο, κατά τη δεκαετία

Κέντρο Μυλωνάκου (Ψαροφάι), 1968; (από αριστερά προς δεξιά): Γιώργος Τζαμούλιας (πιανόργανο), Πάνος Καραγιάννης (κλαρίνο), Γιώργος Βέρρας (τραγούδι), Σοφία Κολλητήρη (τραγούδι), Τασία Βέρρα (τραγούδι), Γιάννης Βέρρας (τραγούδι), Νίκος Βέρρας (κιθάρα)

του Εξήντα, αλλά και μετά από το Εξήντα, παλιά δηλαδή, στου Αντρέα του Λάτσινου το μαγαζί, της Αγίας Τριάδος. Εκεί, τραγουδάγε ο Ζάχος αεράτος και ακούγαμε το κύμα...

Ένα μεγάλο διάστημα, για κάνα-δυο χρόνια, είχα συνεργαστεί με τον Αλέκο τον Τζέμο από το Μαργαρίτι Θεσπρωτίας. Έναν τρομερό και μεγάλο καλλιτέχνη στο κλαρίνο, στην κιθάρα και στο βιολί. Τραγουδάγε και καλά. Αυτός έκλεισε την Ελένη την Βιτάλη και πήγαμε μαζί στην Παραμυθιά, δέκα μέρες στο πανηγύρι, και στον Λούρο της Πρεβέζης. Τόσο κράταγαν τα πανηγύρια τότε! Δέκα ημέρες! Εμποροπανήγυρη! Πουλάγαμε ρούχα, ζώα και τέτοια πράγματα...

«Με τον Τάκη τον Καρναβά και με τον Γιάννη τον Κωνσταντίνου»

Ο Τάκης ο Καρναβάς, από την Κανδήλα Ξηρομέρου, ήταν ο πιο κατάλληλος για το νομό Αιτωλοακαρνανίας και ειδικά στο Ξηρόμερο. Έπαιζε και στον Μοριά, στον οποίο, όμως, δεν είχε και τόσο επιτυχία, γιατί τραγουδάγε, κυρίως, τα αργά ρουμελιώτικα τραγούδια, ενώ στην Πελοπόννησο, χορεύανε κυρίως τα γρήγορα. Ακολούθησε, στο τραγούδι, ένα δικό του τρόπο

και για το λόγο αυτό, ήταν ξεχωριστός. Είχε τρομερό μέταλλο στη φωνή του. Έπινε ούζο και παγωμένη μπύρα, αλλά ποτέ δεν βράχνιαζε. Όλοι μας υποφέρουμε, αλλά αυτός όχι. Συνεργαστήκαμε μαζί, από παλιά και μέχρι τώρα τελευταία, αρκετές φορές, σε κάτι γάμους και σε κάτι πανηγύρια, αλλά όχι βέβαια πολλές φορές, γιατί έτσι γινόταν με τις φίρμες. Αυτές οι φίρμες δεν είχαν, ποτέ, μόνιμο κανέναν. Εζήτηγες τη φίρμα και αν ήταν ελεύθερη, ερχότανε, και αν την εβόλευε κιόλας!

Μεγάλος τραγουδιστής, επίσης, είναι ο Γιάννης ο Κωνσταντίνου, από την περιοχή της Πρεβέζης, ο οποίος είναι τρομερός. Μάλιστα, έχω πληροφορηθεί ότι έχει βγάλει και ένα γιο, ο οποίος είναι πάρα πολύ καλός μουσικός. Παίζει σάζι και τραγουδάει μοιρολόγια ηπειρώτικα, όπως και ο πατέρας του, με τον οποίο συνεργαστήκαμε πολλές φορές σε πανηγύρια και σε γάμους. Τον είχαμε φέρει και στου Κάλφα, σε ένα γάμο, πριν από καμιά εικοσιπενταριά χρόνια.

«Οι δυσκολίες στις συνεργασίες»

Τις φίρμες δεν μπορούσες να τις βρεις πάντα και να συνεργάζεσαι συνέχεια. Ας μην ξεχνάμε, επίσης, ότι κάποιοι, πάντοτε, έχουν τον πρώτο ρόλο και τις περισσότερες δυσκολίες. Εγώ, για παράδειγμα, στο πατάρι, ως ακορντεόν, δεν παίζω τον πρώτο ρόλο. Είμαι και ήμουν βοηθός. Τον πρώτο ρόλο τον έχει το μπουζούκι ή το κλαρίνο. Ο καθένας έχει το ρόλο του και κάνει το μέρος του. Κάποτε, γράψαμε ένα c.d. με τον Βαγενά και μου λέει: «Τράβα εσύ μπροστά». Και του κάνω: «Όποιος έρθει, δεν λέει να πάμε στα πιανόργανα ή στα ακορντεόνια! Λέει να πάμε στα μπουζούκια ή στα κλαρίνα». Γενικά, παίζαμε και αργά τραγούδια, του τραπεζιού, που δεν χορεύονται. Επίσης, στα δημοτικά, με το ακορντεόν, δεν βγάζουμε πάντα το ίδιο χρώμα. Αν και δεν το έλεγα φανερά, κρατούσα, από μέσα μου, τα συναισθήματά μου για κάποιους συνεργάτες μου. Υπήρχαν και κάποιοι δύσκολοι τραγουδιστές. Για παράδειγμα, υπήρχαν και ορισμένοι που μας δυσκόλευαν, γιατί ήταν αντιχρονικοί στο τραγούδι. Σε κάποιους, έπρεπε να είσαι σε επιφυλακή. Είχαν τόση λεπτομέρεια στο τραγούδι, που ενώ το ήξερες το τραγούδι, δεν είχες τη δυνατότητα και δεν τόλμαγες να προχωρήσεις. Έπρεπε να περιμένεις να πάνε, πρώτα, αυτοί μπροστά. Γιατί, πολλές φορές, εμείς με τα πρίμα, ακολουθούμε φωνή με φωνή. Κρατάμε

τη φωνή. Κρατάμε τον τόνο. Πολλοί θέλουμε να πριμάρουμε, αλλά δεν είναι δυνατόν να πιάσουμε, με το όργανο, τους λαρυγγισμούς που πιάνει η φωνή. Είναι δύσκολο αυτό. Σχεδόν πάντα π.χ., τσακώνεται το βιολί με το κλαρίνο. Παίζουν, πολλές φορές, και οι δύο μαζί. Δεν είναι δυνατόν να βγάλουν τις ίδιες φωνές. Μια φορά, με ένα πολύ καλό βιολί και με ένα ταχύτατο κλαρίνο, το βιολί έχει ανοίξει τις βεντούζες. Δεν καταλάβαινε τίποτα! Μα

Λούρος Πρεβέζης, δεκαετία του 1960 (από αριστερά προς δεξιά): Αλέκος Τζέμος (τραγούδι-κλαρίνο), Γιώργος Τζαμούλιας (πιανόργανο), Ελένη Βιτάλη (τραγούδι), άγνωστη τραγουδίστρια με ντέφι, Νίκος Στεργίου (κιθάρα)

τόσο καλό βιολί και να μην σέβεται το κλαρίνο; Γιατί το έκανε αυτό; Όταν τον ρώτησα τον βιολίστα, μου είπε ότι δεν ήθελε να φαινόταν το κλαρίνο μπροστά και αυτός, ως βιολί και μεγάλο όνομα, να φαίνεται πίσω. Αυτό έγινε στο πανηγύρι του Λαληκώστα.

«Οι αδικίες στις συνεργασίες»

Στα πανηγύρια, είχαμε ονόματα και πολλούς καλούς καλλιτέχνες. Στα πανηγύρια, παίζαμε και καθιστοί, αλλά και όρθιοι. Όπως ήθελε ο καθένας. Στα ρεμπέτικα, όμως, είναι καλό να είναι καθιστοί όλοι. Στην πίστα, είναι αλλιώς. Θα κατέβεις στην πίστα, αλλά θα τραγουδήσεις και όρθιος. Το κλαρίνο, πολλές φορές, το κατέβαζαν και κάτω. Και βάζανε τα χιλιάρικα στο κλαρίνο, όπως, και σε μας, τη βάζανε τη χαρτούρα στα κούτελα. Όταν μοιράζαμε τη χαρτούρα, υπήρχε κάποιος άδικος και θέλω να είμαι υπέρ του δικαίου. Έχω ενοχληθεί, πολλές φορές, με το εξής και στα πανηγύρια, αλλά και στη λαϊκή δουλειά: Το κλαρίνο τραβάει όλη τη λέξη. Παίρνει, όμως, τα ίδια με εμένα. Στη λαϊκή δουλειά, το μουτζούκι παίρνει πολύ καλό μεροκάματο. Το ίδιο πολύ καλό μεροκάματο παίρνει το ακορντεόν και το πιανόργανο. Ο ντραμίστας, όμως, που δεν σταματάει καθόλου, δεν παίρνει τόσο καλό μεροκάματο. Και ο κιθαρίστας τα ίδια. Βέβαια, κάποιος τραγουδιστής είναι φίρμες. Ναι, είναι φίρμες, για να έρχεται ο κόσμος. Αλλά χωρίς εμένα, δεν μπορεί η φίρμα. Οι μεγάλοι, όμως, δεν βάζανε πλάτη, για να πάρει κάποιος αξιόλογο μεροκάματο και ο μουσικός. Δεν είναι άδικο αυτό; Είναι και εξακολουθεί να είναι! Έπειτα, ο μουσικός έχει και την εξής δουλειά: Ανεβαίνει πρώτος στο πατάρι και κατεβαίνει τελευταίος. Ένας τραγουδιστής, μια φίρμα, θα τραγουδήσει μισή ώρα, θα κατέβει στις παρές, θα χαιρετήσει, θα κάνει οτιδήποτε και παίρνει πολύ περισσότερα. Κάποιος τραγουδιστής, ας πούμε, έπαιρνε στα πανηγύρια, μέχρι και τελευταία, από δέκα χιλιάδες ευρώ, ενώ οι μουσικοί μοιράζονταν ένα χιλιάρικο. Άδικο! Πολύ άδικο! Ένα άλλο παράδειγμα: Μπορώ να παίξω εγώ χωρίς την κιθάρα; Εγώ έχω το περιθώριο, σε κάποιο νεκρό σημείο, να πιω μια

γουλιά από το ποτό μου. Ο ντραμίστας και ο κιθαρίστας, ωστόσο, δεν μπορούν να σταματήσουν το ρυθμό. Και όμως, δεν παίρνουν τόσο καλό μεροκάματο. Κι αυτό το άδικο παραμένει έτσι. Προσπαθούσα να είμαι δίκαιος. Έκλεινα πολλές δουλειές μοναχός μου, αλλά δεν ήθελα να ρίχνω κάποιους, δίνοντάς τους ψίχουλα. Δεν σου κάνει κάποιος; Μην τον ξαναπαίρνεις για δουλειά. Αλλά δεν έχεις το δικαίωμα να τον κλέψεις. Αυτό, όμως, γίνεται ακόμα. Το μεγάλο λάθος!

«Οι Κλέφτες από τα Άγραφα»

Στην Παραμυθιά, σε ένα δεκαήμερο φθινοπωρινό πανηγύρι, στο συγκρότημα των Χαλκιάδων, όπως μας είπε ένας συνάδελφος, ονόματι Γιώργος Κώτσαλος, συνέβη το εξής περιστατικό: Η δουλειά είχε πάει όλη στους Χαλκιάδες. Ο Τάσος ο Χαλκιάς ήταν στο κλαρίνο, ο Φώτης στο τραγούδι-σαντούρι, ο Κυριάκος στο βιολί και κάποιος άλλος. Είχαν όνομα οι άνθρωποι, είχαν πάρει όλη τη δουλειά, παίζανε και καλύτερα τα ηπειρώτικα, καθώς ήταν από εκεί. Αφού τελειώσανε, τα χαράματα, πάνε να μετρήσουν τα λεφτά. Και τότε, του Τάσου, που έπαιζε το κλαρίνο, του φανήκανε λίγα τα λεφτά και λέει του Φώτη ο Τάσος: «Λάλα, (αδερφέ μου, δηλαδή) δεν μου φαίνονται καλά τα λεφτά! Τα λεφτά, μου φαίνεται ότι κάποιος τα πήρε». Ο Φώτης ήξερε ποιος την έκανε τη δουλειά. Ο Τάσος συνέχισε: «Κοιτάξτε! Αν δεν μου πείτε ποιος πήρε τα λεφτά, αύριο δεν έχετε κλαρίνο! Να ψάξετε να βρείτε κλαρίνο!» Πιέζεται πολύ ο Φώτης και του λέει: «Αύριο, όταν θα παίξουμε το τραγούδι “Οι Κλέφτες”, θα σου δείξω ποιος πήρε τα λεφτά». Το τραγούδι «Οι κλέφτες από τα Άγραφα» είναι ένα πολύ αργό τραγούδι, το οποίο παίζεται κυρίως στην Ήπειρο και στην Στερεά. Την άλλη μέρα, την ώρα που έπαιζε και τραγουδάγε ο ίδιος αυτό το τραγούδι, κοίταζε τον υπαίτιο! Αυτό το περιστατικό έγινε!

«Τα τραγούδια που χορεύονται αργά»

Υπάρχει μια σειρά από τραγούδια, τα οποία δεν χορεύονται στον Μοριά, παρά μόνο στην Ρούμελη. Αυτά τα τραγούδια δεν χορεύονται

καθόλου στον Μοριά

ή χορεύονται ελάχιστα. Αυτό οφείλεται στο ότι όλη η Πελοπόννησος χορεύει γρήγορα. Εάν δεν ξέρει ο τραγουδιστής ή οι μουσικοί να παίζουν τα τραγούδια αυτά, απέναντι στην Ρούμελη, είναι άχρηστοι! Έληξε! Αυτά τα τραγούδια παίζονται μονάχα στην Ρούμελη. Στον Μοριά, αν είναι κάποιος πραγματικά γλεντζές, που ξέρει να τα χορέψει αυτά τα τραγούδια, θα τα ζητήσει, αλλά αυτό είναι πολύ σπάνιο φαινόμενο, γιατί είναι αζήτητα στον Μοριά. Τέτοια τραγούδια που χορεύονται αργά και παίζονται μόνο στην Ρούμελη, είναι: «Οι Κλέφτες από τα Άγραφα», η «Γενοβέφα», η «Παπαδιά», ο «Σαμαντάκας» και ο «Μενούσης». Επίσης, είναι το «Ραστ», ο «Σελήμπεης» και ο «Λιούλιος», τα οποία χορεύονται αργά και εμφανίζονται κυρίως στην Ρούμελη και λίγο στον Μοριά. Αυτή είναι η διαφορά μεταξύ Ρούμελης και Μοριά.

«Τα μέρη, στα οποία έπαιξα σε γάμους και σε πανηγύρια»

Αυτές οι προσωπικές εμπειρίες προέρχονται από την καλλιτεχνική μου δράση σε πολλά μέρη της δυτικής Ελλάδας, τα οποία αξίζει να τα αναφέρω. Στην Ρούμελη και στην Ήπειρο, λοιπόν, τα μέρη, όπου έχω παίξει, είναι: Άγιος Γεώργιος, Πεντάλοφο, Αντίρριο, Μάστρο, Νεοχώρι, Χρυσοβέρι, Ναύπακτος, Γαλατάς, Ευηνοχώρι, Κουτσοχέρι, Γαβαλού, Γραμματικού, Παλαιοπαναγιά, Ρέτινα, Άνω Κατούνα, Μπουρλέσα, Ζευγαράκι, Κεφαλόβρυσο, Αετός, Σπάρτο, Άνω Χώρα, Αρχοντοχώρι, Μαχαλάς, Στάνος, Λούρος, Καλλονή, Αμπλιανη, Καστρί, Αγγελόκαστρο, Γλυκή, Παραμυθιά, Καναλάκι, Άνω Βασιλική, Νυδρί, Μαργαρίτι, Άγιος Πέτρος, Περιθώρι, Πεντάπολη, Γαβρολίμνη, Περίστα, Κλεπά, Γουριά, Κατοχή, το Χάνι του Λιόλιου και αλλού. Τα μέρη, όπου έχω παίξει στην βορειοδυτική Πελοπόννησο, είναι: Άγιος Βασίλειος, Σανταμέρι, Φαρραί, Χαϊκάλι, Σουδενέικα, Λεόντιο, Πόρτες, Βελίτσι, Τριπόταμα, Αλεποχώρι, Καλέντζι, Σαγέικα, Καστρίτσι, Βίδοβα, Λιμνοχώρι, Ψαθόπυργος, Καλάβρυτα, Νιφορέικα, Άβερνα (Αργυρά), Βάρδα, Μανωλάδα, Αρετή, Καπελέτο, Σαβάλια, Αγουλινίτσα Πύργου και άλλα μέρη.

Συνεχίζεται

Ο Θωμάς Αγραφιώτης

Ο μοναδικός οικονομικός πόρος του Σωματείου μας είναι οι συνδρομές των μελών

Γίνε μέλος του Σωματείου,

κάνοντας ηλεκτρονική αίτηση στο

<http://www.karagkiozis.com/somateio/>

Μπορείτε ακόμα να κάνετε κατάθεση

για οικονομική στήριξη

στον λογαριασμό του Σωματείου μας,

τράπεζα Eurobank, αριθμός λογαριασμού:

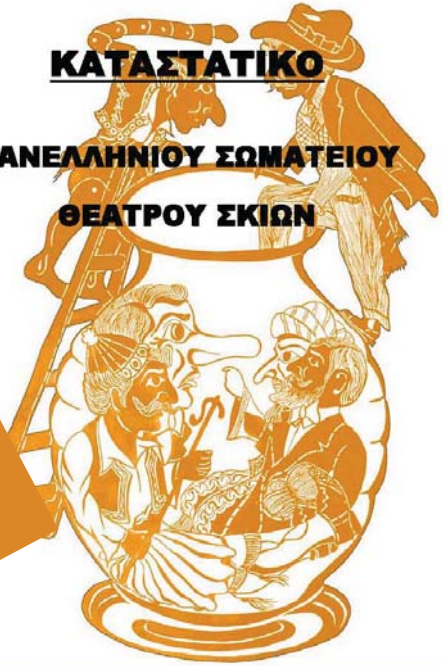
0026.0062.17.0200632294

IBAN: GR0802600620000170200632294

Γίνε τακτικός συνεργάτης
του περιοδικού
«Ο Καραγκιόζης μας»
Στείλε τα κείμενά σου
στο e-mail του Σωματείου
somateiokaragkiozh@gmail.com

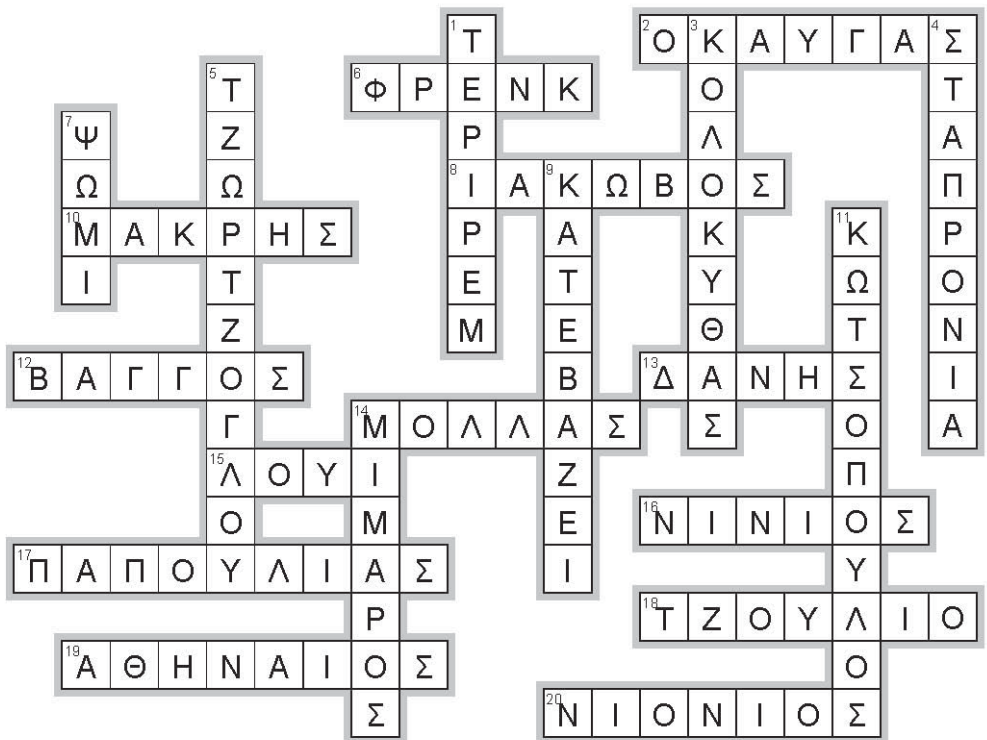
Διαβάστε το
Δημοκρατικό Καταστατικό
του Σωματείου μας
<http://www.karagkiozis.com/>
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ_2008_A5.pdf

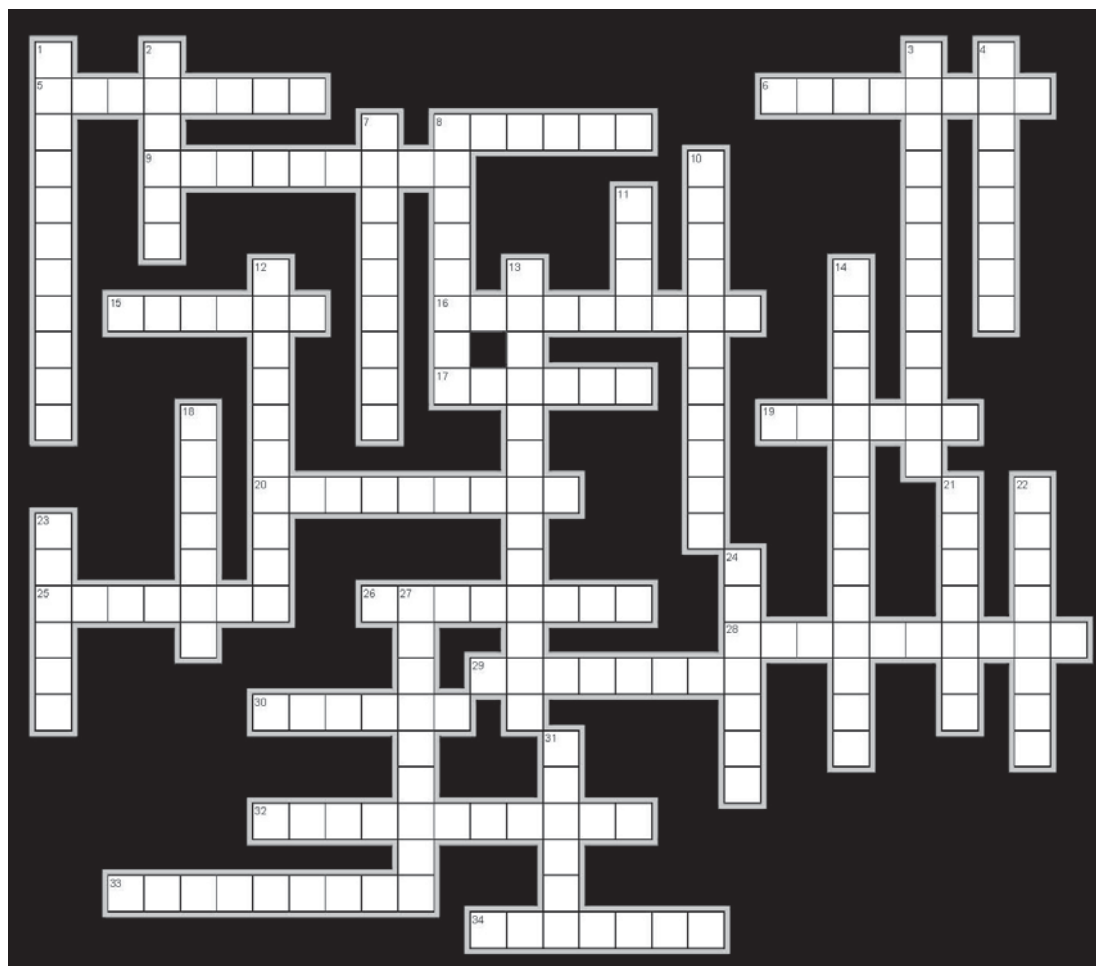
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ
ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

Αριθμός απόφασης 7085 της 21 Νοεμβρίου 2008
(Τροποποίηση από το αναγκαστικό 178/1925)
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ
ΑΡΙΘΜ. 2607 ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 583

Καραγκιόζο-σταυρόλεξο
ΛΥΣΗ τεύχους Δεκεμβρίου

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

5. Παραγωγός στον τηλεοπτικό Καραγκιόζη του Σπαθάρη
6. Τραγουδάει ως Αίολος στην “Οδύσσεια” του Σπαθάρη
8. “Στον ίσκιο σου, έδωσες ζωή, για να γελάει και να...”
9. Τα λύνει ο Μεγαλέξανδρος
15. Αργύρης...: Συνεργάστηκε ιδιαίτερα με τους αδερφούς Καράμπαλη
16. Ένας από τους καραγκιοζοπαίχτες, που παίζουν στο έργο “Θεόφιλος”
17. Λόφος των Αθηνών, με ετήσιο φεστιβάλ Καραγκιόζη του Π.Σ.Θ.Σ.
19. Το μικρό όνομα του καραγκιοζοπαίχτη Δώριζα
20. Το μικρό όνομα του ερευνητή Φωτιάδη
25. Νεκρασταίνεται στην “Ορφανή της Χίου”
26. “Μάθε, αδερφέ μου, Μουσούλια” “Μάθε, αδερφέ μου, που τρωσ τα...”
28. Καραγκιοζοπαίχτης γνωστότερος και ως Πόντιος
29. Φιλοσοφικό έργο του Πλάτωνα, όπου γίνεται μνεία του Θεάτρου Σκιών
30. “Σκιές στο φως των...”: Βιβλίο του Άρη Μηλιώνη
32. Ερευνητής του Κυπριακού Καραγκιόζη
33. ...ο Κεφαλλονίτης: Θεμελιωτής του Κυπριακού Καραγκιόζη
34. Διατύπωσε τον όρο “Καμπουρομακρυχέρης” για τον Καραγκιόζη

ΚΑΘΕΤΑ

1. Κατάγεται από το Κοπανάκι Μεσσηνίας
2. Τραγουδάει ως Κίρκη στην “Οδύσσεια” του Σπαθάρη
3. Αλλιώς ο καραγκιοζοπαίχτης Δημήτρης Νταλιάνης
4. Τραγουδάει ως Κύκλωπας Πολύφημος στην “Οδύσσεια” του Σπαθάρη
7. Έργο του Βυζάντιου που θυμίζει διαλόγους του μπερντέ
8. Η πλατεία του Π.Σ.Θ.Σ.
10. “Η Γέννηση του...”: Τίτλος παράστασης του Καραγκιόζη
11. Κατά τον Πασά, αν και ψητή, πετάει στον “Καραγκιόζη Φούρναρη”
12. Η σημασία του ονόματος “Καραγκιόζης”
13. Το επώνυμο του καραγκιοζοπαίχτη Βασίλαρου
14. Στο έργο αυτό, ο Καραγκιόζης πιέζεται να αλλάξει το όνομά του
18. “Η χάρη του...”: Τίτλος παράστασης του Καραγκιόζη
21. Η εθνικότητα του Χαχαμίκου
22. Στο έργο αυτό, ο Καραγκιόζης μιλάει με τον πεθαμένο Πασά
23. Κολητός του Σταύρακα
24. Γνωστότερος ως Χρήστος Πατρινός
27. Το επώνυμο του καραγκιοζοπαίχτη Αβραάμ
31. Το μικρό όνομα του ερευνητή Πούχγερ

Ο Γενάρης και με ιστορία

Ο **Ιανουάριος** πήρε το όνομά του από τον **Ιανό**, Θεό κάθε αρχής στη ρωμαϊκή μυθολογία. Όπως αναφέρει σχετικά και ο Ηλίας Αναγνωστάκης, «ο Ιανός ήταν Θεός δίμορφος, που παριστάνεται, τότε με κλειδιά ή με τριακόσιες ψήφους στο δεξί του χέρι και εξήντα πέντε στο αριστερό, όσες οι μέρες του ενιαυτού. Εκκαλείτο δε και «Αιωνάριος» αντί Ιανουάριος, επειδή τον θεωρούσαν του αιώνας πατέρα. Είχαν, μάλιστα, οριστεί δώδεκα πρυτάνεις να τον υμνούν και υπήρχε δωδεκάβωμον στο ναό του, όσοι και οι μήνες του έτους». Ο Ιανουάριος είναι, επίσης,

γνωστός και ως Καλαντάρης, από τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς και τα δώρα των Καλενδών του Ιανουαρίου. Τα δώρα αυτά είναι το σημερινό «δώρο των Χριστουγέννων», ο 13ος μισθός, (που, τελευταία, στους περισσότερους καταργήθηκε) και ο οποίος, στη βυζαντινή εποχή, ήταν, πράγματι, δώρο κι όχι μισθός.

1η Ιανουαρίου 2002 - Έναρξη χρήσης του Ευρώ, σε φυσική μορφή, σε δώδεκα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3 Ιανουαρίου 1911 - Πέθανε ο Έλληνας λογοτέχνης Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης.

5 Ιανουαρίου 1825 - Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης παραπέμπεται σε δίκη.

18 Ιανουαρίου 1823 - Το Ναύπλιο ορίζεται έδρα της ελληνικής κυβέρνησης.

21 Ιανουαρίου 1984 - Πεθαίνει στην Χαλκίδα, ο λογοτέχνης, κριτικός, θεατρικός συγγραφέας, ποιητής και πεζογράφος Γιάννης Σκαρίμπας.

22 Ιανουαρίου 1788 - Γεννιέται ο φιλέλληνας και ποιητής Τζώρτζ Γκόρντον Μπάιρον, γνωστότερος, στην Ελλάδα, ως Λόρδος Βύρων.

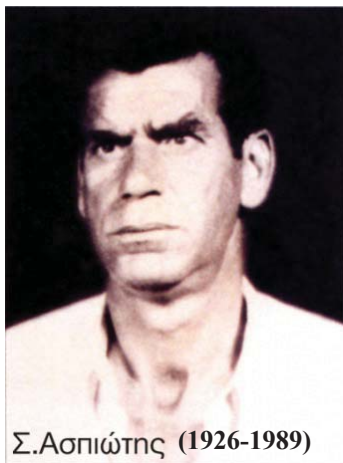
29 Ιανουαρίου 1975 - Πεθαίνει ο ηθοποιός Ορέστης Μακρής, ο θρυλικός «Μεθύστακας» του ελληνικού κινηματογράφου.

30 Ιανουαρίου 1948 - Δολοφονείται, στο Νέο Δελχί, ο Μαχάτμα Γκάντι.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΟΠΑΙΧΤΕΣ

Ιανουάριος 1989: Μνήμη καραγκιοζοπαίχτη **Σωτήρη Ασπιώτη**

18 Ιανουαρίου 1998: Μνήμη καραγκιοζοπαίχτη **Ανέστη Βακάλογλου (Ορέστη)**

Σ. Ασπιώτης (1926-1989)

Ορέστης ή Ανέστης Βακάλογλου (1922-1998)

ΡΕ ΛΕΒΕΝΤΟΠΑΙΔΑ,
ΘΕΛΩ ΝΑ ΠΕΙΣΤΕ ΜΙΑ ΕΥΧΗ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΡΟΝΟ!

ΕΥΧΟΜΑΙ, ΠΑΤΕΡΟΥΛΗ, Ο ΚΑΙΝΟΥ-
ΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΖΕΣΤΟ
ΦΑΓΑΚΙ, ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΛΟΝΟΣ
ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΑΠΟ ΕΝΑ
ΔΙΠΛΟΠΙΤΟ, ΜΕ ΑΠ' ΟΛΑ ΜΕΣΑ
ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ.

ΕΥΧΟΜΑΙ, ΠΑΤΕΛΟΥΛΗ,
Ο ΚΑΙΝΟΥΛΙΟΣ ΧΛΟΝΟΣ ΝΑ
ΦΕΛΕΙ, ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΖΑΚΙΑ,
ΖΕΣΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ.

ΚΑΙ ΕΓΩ, ΜΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ ΜΟΥ, ΑΓΑΠΗΜΕΝΟΙ ΜΟΥ ΦΙΛΟΙ,
ΝΑ ΕΥΧΗΘΩ, Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΝΑ ΦΕΡΕΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ
ΠΙΟ ΖΕΣΤΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ, ΓΕΜΑΤΕΣ ΑΠΟ ΟΜΟΝΟΙΑ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ,
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ΜΙΛΑΩ,
ΠΑΝΤΑ, ΕΚ ΠΕΙΡΑΣ, Η ΦΤΟΧΕΙΑ ΘΕΛΕΙ ΚΑΛΟΠΕΡΑΣΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ
ΜΕ ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΧΑΜΟΓΕΛΑ!
ΓΕΙΑ ΣΑΣ
ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ!!

Τέλος